

Єврокомісія почала три розгляди проти Угорщини. Брюссель, перш за все, критикує спроби уряду Віктора Орбана урізувати незалежність угорського Центробанку. Коментар оглядача Бернда Рігерта.

Сп'янілий масштабами власної влади, після перемоги на парламентських виборах прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан пообіцяв, що його політика кардинально змінить країну, що колись знаходилася у владі комуністів. Схоже, що цю обіцянку глава консервативної партії ФІДЕС стримав: Угорщина встала на шлях "орбанізації". А Європа, нарешті, забила на сполох. Маючи в своєму розпорядженні більшість в дві третини депутатів парламенту, Орбан, що охоче вдається до націоналістичної риторики, розставив своїх вірних послідовників на всі ключові пости в політичній і судовій системі країни.

Орбан перейшов межу дозволеного

Коли минулого року він захотів примусити замовкнути критично настроєні масмедіа, це викликало опір в Європі. Після тиску з боку Брюсселя закони, регулюючі діяльність ЗМІ були декілька пом'якшені. І все це відбувалося в той час, коли Угорщина головувала в Євросоюзі. Тепер, через рік, Віктор Орбан знову перейшов межу дозволеного в розумінні ЄС. Нова, націоналістично окрашена конституція та урізування незалежності угорського Центробанку - для Єврокомісії, яка є гарантом дотримання законодавчих актів, лежачих в основі ЄС, це було вже занадто. Тому Єврокомісія абсолютно справедливо почала проти Будапешта три юридичні розгляди про порушення законодавства Євросоюзу.

Самі по собі такого роду розгляди не є чимось незвичайним. Щорічно Єврокомісія ініціює сотні подібних процесів, - в разі, коли національні законодавства країн-членів вступають в суперечність з певними нормами ЄС. Німеччині вже теж доводилося виправдовуватися перед Єврокомісією, коли йшлося, наприклад, про закон, що стосується структури акціонерів концерну Volkswagen, або про фінансування земельних банків.

У Євросоюзі є важелі тиску на Угорщину

Проте нинішні розгляди відносно Угорщини - іншого рівня. Цього разу під сумнів поставлені політичні основи європейської демократії. Більш того: дотепер ще жодна країна ЄС не поводитася так зухвало і необдуманно, як Угорщина. Угорський прем'єр-міністр Орбан, який вважає, що критика з Брюсселя направлена особисто проти нього, в середу, 18 січня, вирішив відправитися в Страсбург, щоб виступити в

Європарламенті і викласти свої заперечення проти ініційованих Єврокомісією розглядів.

У Євросоюзу є всі шанси примусити Угорщину прислухатися до власної критики, оскільки - так вже розпорядилася доля - зараз Будапешт вкрай зацікавлений в підтримці ЄС. Помилкова економічна політика Орбана привела країну до краю прірви, Угорщині терміново потрібні кредити Євросоюзу і МВФ. Проте до тих пір, поки не будуть усунені порушення європейських норм Єврокомісії, що стали причиною розглядів, грошей уряду Орбана не дадуть. Тим часом сам прем'єр стрімко втрачає довіру угорських виборців. За даними соціопитувань, якби вибори відбулися вже завтра, ФІДЕС, ймовірно, не одержав би більшості місць в парламенті.

Доля Угорщини в руках Орбана

У випадку якщо Орбан не прислухається до зауважень Єврокомісії, наступна криза ЄС не за горами. Нинішні угорські власті можуть представити конфлікт з Брюсселем як боротьбу за національну гідність і суверенітет. Єврокомісія ж - разом з Європейським судом - повинна буде забезпечити дотримання правових норм Євросоюзу, у гіршому разі - за допомогою штрафу або позбавивши Угорщину права голосу в ЄС.

Є небезпека, що угорські праві радикали спробують скористатися цим конфліктом. Вже зараз вони вимагають виходу країни з Євросоюзу. Проте правоекстремістська партія "За кращу Угорщину" ("Йоббік"), третя по представництву в парламенті, не грає великої ролі в політичному житті країни через те, що консервативна партія ФІДЕС на чолі з Орбаном має більшість в законодавчому органі. В руках у Віктора Орбана, риториці якого не чужі націоналістичні і авторитарні мотиви, знаходиться доля Угорщини і її майбутнє в ЄС.

Якщо Віктор Орбан поступиться, то конфлікт буде швидко врегульований. Якщо ж він, навпаки, поставить на націоналістичну карту, то Євросоюз чекають неспокійні часи. Віктор Орбан, що одного разу прийшов в політику з демократичного руху, представляється сьогодні кимось середнім між зарозумілим Берлусконі і далеким від демократії Путіним. "Демократ чистої води" (так одного разу тодішній канцлер Німеччини Герхард Шредер назвав Путіна - Ред.) на Дунаї? Євросоюз цього не заслужив.